

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 119/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice, zastúpenej advokátom JUDr. Gabrielom Gulbišom, Němcovej 22, Košice, ktorou namieta porušenie základného práva vlastniť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi zaručeného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom a na prerokovanie veci v jej prítomnosti zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Rožňava v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 804/2011 a jeho uznesením z 22. novembra 2011, postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 1 CoE 18/2012 a jeho uznesením z 20. júna 2012, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Oboer 121/2013 a jeho uznesením zo 17. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva vlastniť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom a na prerokovanie veci v jej prítomnosti zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 804/2011 a jeho uznesením z 22. novembra 2011, postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 CoE 18/2012 a jeho uznesením z 20. júna 2012, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Oboer 121/2013 a jeho uznesením zo 17. júna 2014.

Sťažovateľka je právnickou osobou podnikajúcou v oblasti poisťovníctva. Na základe poisťnej zmluvy uzavretej medzi sťažovateľkou a povinným sa tento zaviazal platiť dohodnuté poistné. Povinný v rozpore s poisťnou zmluvou dohodnuté poistné prestal platiť. Sťažovateľka sa v súlade s uzavretou rozhodcovskou doložkou obrátila na Arbitrážny súd Košice (ďalej len „arbitrážny súd“), ktorý rozhodcovským rozsudkom sp. zn. 3 C 645/2010 z 21. septembra 2010 zaviazal povinného na zaplatenie dlžného poistného v sume 18,55 € s príslušenstvom. Keďže povinný dlžné poistné v lehote vyplývajúcej z rozhodcovského rozsudku nezaplatil, sťažovateľka podala súdnu

exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu. Súdny exekútor predložil okresnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prospech sťažovateľky. Okresný súd uznesením sp. zn. 8 Er 804/2011 z 22. novembra 2011 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. O odvolaní sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1 CoE 18/2012 z 20. júna 2012 tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdil. Následne najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Oboer 121/2013 zo 17. júna 2014 odmietol dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP.

Sťažovateľka uvádza, že o jej žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bolo rozhodnuté bez nariadenia pojednávania, hoci okresný súd vykonal samostatné nové dokazovanie skutkového stavu (okresný súd nevychádzal podľa sťažovateľky z obsahu rozhodcovského spisu, ale nanovo konštruoval skutkový stav prostredníctvom listinných dôkazov, ktoré si od nej vyžiadal, na základe ktorých dospel k opačným právnym záverom ako arbitrážny súd v označenom konaní, čo viedlo k faktickému zrušeniu účinkov rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu sťažovateľky). Podľa názoru sťažovateľky exekučný súd preskúmal exekučný titul z hľadísk, na ktoré ho zákon neoprávňuje.

Takýto postup je podľa sťažovateľky v rozpore so zákonom, pričom v tejto súvislosti poukazuje aj na judikatúru najvyššieho súdu, Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) a aj ústavného súdu, ktoré s vecou súvisia (predovšetkým PLZ. ÚS 1/2014 a II. ÚS 499/2012).

Podľa sťažovateľky najvyšší súd ako súd dovolací *«Napriek uvedeným ústavnoproceným pochybeniam okresného a krajského súdu, napriek arbitrárnym svojvoľným záverom okresného súdu vo veci „určenia“ neprijateľnosti podmienky, napriek nepreskúmateľným záverom krajského súdu... nezistil prípustnosť dovolania, i keď mu je dozaista známe, že porušenie základného práva účastníka konania zo strany súdu... zakladá prípustnosť dovolania vždy.»*. Sťažovateľka považuje za nesprávny záver najvyššieho súdu

vyjadrený v napadnutom uznesení, podľa ktorého nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu zakladá vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) OSP, a nie vadu konania v zmysle § 237 písm. f) OSP.

Sťažovateľka považuje za jediné a ústavne kompatibilné rozhodnutie ústavného súdu vo veciach exekučných konaní začatých z jej strany „nález ústavného súdu č. II. ÚS 499/2012“, a v nadväznosti na to poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 ECdo 248/2013 z 28. novembra 2013, v ktorom tento v takmer identickej exekučnej veci sťažovateľky zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (berúc do úvahy tento nález ústavného súdu) z dôvodu nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti. Sťažovateľka uzatvára, že pokiaľ najvyšší súd v napadnutom uznesení rozhodol v rozpore s názorom vyjadreným v citovanom uznesení, došlo k porušeniu princípu právnej istoty v rozhodnutí a posúdení sporných právnych otázok.

Sťažovateľka v sťažnosti formuluje výhrady voči skutkovým a právnym záverom krajského súdu, a tiež namieta jeho nedostatočné odôvodnenie.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom vyslovil, že označenými postupmi a rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu boli porušené jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 1 dodatkového protokolu, aby označené rozhodnutia okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a aby jej priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených základných práv podľa ústavy a listiny a práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho napadnutým uznesením

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ako aj konaniu, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, mohla sťažovateľka podať odvolanie (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť v posudzovanej veci o odvolaní sťažovateľky vylučuje právomoc ústavného súdu.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základných práv zaručených čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a napadnutým uznesením krajského súdu

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže ustanoveným postupom domáhať svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo na to, aby sa jeho vec verejne prerokovala... a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

2.1 Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom a na prerokovanie veci v jej prítomnosti zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že okresný súd nenariadil pojednávanie a neumožnil jej uplatnenie základných procesných práv, ústavný súd konštatuje, že ak súd prvého stupňa nenariadí pojednávanie, hoci je tak z dôvodu vykonávania dokazovania povinný urobiť, zaťažuje svoj procesný postup (a v konečnom dôsledku i rozhodnutie) vadou podľa § 221 ods. 1 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), teda odňatím možnosti konať pred súdom. Ak následne na základe podaného odvolania odvolací súd túto vadu neodstráni, zaťaží svoj postup vadou podľa § 237 písm. f) OSP, ktorá je spôsobilým dôvodom prípustnosti dovolania i samotným dovolacím dôvodom [§ 241 ods. 2 písm. a) OSP].

Námietku nenariadenia pojednávania teda sťažovateľka mohla predniesť aj v dovolaní proti uzneseniu krajského súdu, ktorý podľa jej názoru ako súd odvolací konkretizovanú vadu postupu okresného súdu nenapravil. Túto možnosť aj využila, a tak o námietke spočívajúcej v tvrdení, že odvolací súd nenapravil predmetné pochybenie okresného súdu, meritórne rozhodoval najvyšší súd ako súd dovolací. Preto vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v právomoci ústavného súdu preskúmanie napadnutého postupu a uznesenia krajského súdu z hľadiska konformity s požiadavkami základných práv vyplývajúcich z čl. 48 ods. 2 ústavy. V tejto časti musel ústavný súd sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2.2 Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením krajského súdu, sťažovateľka v sťažnosti formuluje výhrady voči skutkovým a právnym záverom krajského súdu vyjadreným v napadnutom uznesení, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu, a tiež namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia, ako aj skutočnosť, že krajský súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom s jej s odvolacími dôvodmi.

Ústavný súd majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach konštatoval, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní (t. j. pri jeho odmietnutí) je lehota sťažovateľa na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu bola vo vzťahu k tejto časti sťažnosti námietka sťažovateľky o nesprávnych skutkových a právnych záveroch učinенých v rozpore so zákonnými podmienkami a zároveň nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia krajským súdom.

Krajský súd sa v uznesení sp. zn. 1 CoE 18/2012 z 20. júna 2012 v rámci odvolacieho prieskumu stotožnil s právnym názorom formulovaným v uznesení okresného súdu sp. zn. 8 Er 804/2011 z 22. novembra 2011, ktorým zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v poisťnej zmluve uzatvorenej medzi účastníkmi konania v časti XV všeobecných poisťných podmienok nebola spotrebiteľom osobitne dojednaná, a preto predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. K tomu dodal, že to „z poisťnej zmluvy uzavretej medzi oprávnenou a povinným vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú (ako predtlačенý formulár) Všeobecné poisťné podmienky pre poistenie zjednávané, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v XV. časti týchto podmienok.

Na tomto fakte nič nemení skutočnosť, že v deň podpisu zmluvy podpísali zmluvné strany (ako pokračovanie predtlačенého formulára poisťných podmienok) aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku, teda doložku uvedenú v poisťných podmienkach.“

Ústavný súd na rozdiel od sťažovateľky nepovažuje napadnuté uznesenie krajského súdu za neodôvodnené a nepreskúmateľné, keďže z neho vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich rozhodnutie prijaté v danej veci krajským súdom.

Úlohou ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je posudzovanie právnej perfektnosti namietaných rozhodnutí všeobecného súdu z hľadiska formálnych požiadaviek vyplývajúcich zo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a z týchto aspektov ich „vylepšovanie“ (IV. ÚS 325/08), ale posúdenie ich ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti.

Ústavný súd po preskúmaní právnych záverov krajského súdu dospel k záveru, že v posudzovanej veci sa odvolací súd nedopustil takých výkladových omylov či iných pochybení, ktoré by zakladali rozpor napadnutého uznesenia krajského súdu s obsahom základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie.

Keďže napadnuté rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. K zhodnému názoru ústavný súd dospel aj v konaní o iných porovnateľných sťažnostiach (III. ÚS 264/2012, I. ÚS 359/2012, I. ÚS 332/2012 a iné).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a obsahom sťažovateľkou označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí týchto častí sťažností mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K namietanému porušeniu základných práv zaručených čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva zaručeného čl. 56 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Námietky, ktoré sťažovateľka formuluje proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, sú založené predovšetkým na jej nesúhlase s názorom dovolacieho súdu, podľa ktorého v jej veci neboli naplnené dôvody prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) OSP, hoci okresný súd v predmetných veciach podľa jej tvrdenia vykonal dokazovanie listinami (poistnou zmluvou a poistnými podmienkami), ale napriek tomu v predmetných veciach nenariadil pojednávania, a tak ju ako účastníčku konaní neoboznámil s vykonanými dôkazmi a neumožnil jej vyjadriť sa k nim, pričom krajský súd takýto postup okresného súdu potvrdzujúcim uznesením odobril. Sťažovateľka tiež tvrdí, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je nedostatočne odôvodnené.

V nadväznosti na námietky sťažovateľky ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Ústavný súd poznamenáva, že prípadné porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 36 listiny) a jeho porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru možno posudzovať spoločne, keďže nie sú medzi nimi zásadnejšie odlišnosti (m. m. IV. ÚS 195/07).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa

v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Z už uvedeného vyplýva, že podstatu argumentácie sťažovateľky tvorí námietka, že okresný súd pri rozhodovaní o vydaní poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie podľa § 44 Exekučného poriadku vykonal dokazovanie bez toho, aby nariadil pojednávanie, čím jej odňal možnosť vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom, prípadne navrhnúť vlastné dôkazy na vyvrátenie záverov okresného súdu. Uvedený nedostatok pritom nenapravil v predmetnej veci ani krajský súd a následne ani najvyšší súd v rámci konania o dovolaní. Nadväzujúc na uvedenú námietku sťažovateľka ďalej všeobecným súdom vytyka, že jej neumožnili vyjadriť sa k vykonávanému dokazovaniu ani mimo nariadenia pojednávania a neumožnili jej uniesť dôkazné bremeno, čo samo osebe podľa jej názoru postačuje pre záver o porušení ňou označených práv. Podľa názoru sťažovateľky je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu arbitrárne a zjavne nepreskúmateľné a postup najvyššieho súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odporujúci označeným článkom ústavy, listiny a dohovoru.

Ústavný súd v súvislosti s rozhodovaním o sťažnosti sťažovateľky z vlastnej rozhodovacej činnosti zistil, že v ostatnom období mu bolo doručených viacero v zásade identických sťažností sťažovateľky, v ktorých táto s odkazom na nález ústavného súdu

sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. júla 2013 v jej identickej veci poukazuje na právny záver vyslovený v označenom rozhodnutí týkajúci sa zabezpečenia záruk kontradiktórnosti konania pri preskúvaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Podľa právneho názoru vysloveného ústavným súdom v označenom náleze *«v prerokúvanej veci okresný súd i krajský súd pri rozhodovaní o vydaní poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku neobmedzili svoje skúmanie len na obsah exekučného titulu, návrhu na vykonanie exekúcie a žiadosti o vydanie poverenia, ale nad rámec toho preskúmali aj obsah poistnej zmluvy s pripojenými všeobecnými poistnými podmienkami a na ten účel nimi vykonali listinný dôkaz. Z takto vykonaného listinného dôkazu dospeli súdy k (odchylnému) skutkovému stavu, na ktorom založili svoj právny záver o právnej povahe rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky a v dôsledku toho o jej neplatnosti. Týmto postupom v podstate znemožnili sťažovateľke uplatniť svoje právo priznané exekučným titulom, ktorého účinky (§ 37 rozhodcovského zákona) sa v zásade zhodujú s účinkami právoplatného rozsudku, teda právoplatne priznaného nároku. Za týchto okolností bolo podľa názoru ústavného súdu povinnosťou minimálne okresného súdu dať sťažovateľke priestor, aby sa zoznámila s dôkazmi, ktoré okresný súd vykonal, a skutkovými zisteniami, ktoré z nich vyvodzuje, a vyjadrila sa k nim, ako aj aby prípadne navrhla iné dôkazy na vyvrátenie týchto skutkových zistení. Uvedený priestor nevyhnutne nevyžaduje konanie pojednávania, vyžaduje však písomné alebo ústne vypočutie sťažovateľky k uvedeným otázkam. Len týmto postupom dôjde ku skutočnému naplneniu práva sťažovateľky na prerokovanie (takto vymedzenej odlišnej) veci „v jej prítomnosti“ a na „vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom“, ktoré jej zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy.»*. Na tomto základe ústavný súd v označenom náleze rozhodol, že najvyšší súd porušil základné práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže síce mal k dispozícii efektívne právne prostriedky nápravy pochybení, ktorých sa dopustili v predmetnej veci konajúce a rozhodujúce nižšie všeobecné súdy, ale ich nevyužil (neuplatnil).

Po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. júla 2013 III. senát ústavného súdu vo svojich rozhodnutiach sp. zn. III. ÚS 433/2013 z 10. septembra 2013, sp. zn. III. ÚS 455/2013 z 26. septembra 2013 a sp. zn. III. ÚS 480/2013 z 2. októbra 2013 a I. senát v uznesení sp. zn. I. ÚS 641/2013 z 30. októbra 2013 odmietli identické sťažnosti

sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pričom v uzneseniach sp. zn. I. ÚS 675/2013 z 13. novembra 2013, sp. zn. I. ÚS 14/2014 z 23. januára 2014 a sp. zn. I. ÚS 41/2014 z 29. januára 2014 vyslovil I. senát ústavného súdu právny názor, podľa ktorého *«Pokiaľ sťažovateľka „in concreto“ namietala skutočnosť, že sa nemohla vyjadriť k vykonávanému dokazovaniu zo strany okresného súdu v súvislosti s rozhodovaním o vydaní poverenia súdnemu exekútorovi, ústavný súd predostiera, že z pohľadu „materiálneho“ uvedenú možnosť sťažovateľka mala a aj ju využila v rámci ňou podaných opravných prostriedkov (odvolania a dovolania) a v rozsahu veci primeranom sa s touto jej obranou zaoberali aj vyššie súdy (krajský súd a najvyšší súd). Z hľadiska princípu materiálnej pravdy reálny proces v danej veci teda zabezpečil, aby sa všeobecné súdy v rámci inštančného postupu zaoberali aj podstatnými dôvodmi uvádzanými sťažovateľkou v sťažnosti, aj keď nie podľa predstáv sťažovateľky, t. j. v rámci konania pred okresným súdom, ale v jeho celostnom priebehu.»* (pozri I. ÚS 675/2013, I. ÚS 14/2014, bod 38, I. ÚS 41/2014).

V konkrétnych okolnostiach veci sťažovateľky je z hľadiska prípadného vyslovenia porušenia ňou označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podstatná odpoveď na otázku, či možno pochybenie súdu prvého stupňa spočívajúce v tom, že nedal sťažovateľke možnosť vyjadriť sa k svojim skutkovým zisteniam a z nich vyplývajúcejmu (novému) právnomu posúdeniu veci, ktoré zakladajú dôvod na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (hoci žiadosť súdneho exekútora preskúmal nad rámec uvedený v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku), konvalidovať v odvolacom (prípadne dovolacom) konaní.

Zistenie, že o v zásade identických veciach sťažovateľky rozhodujú senáty ústavného súdu rozdielne, viedlo IV. senát ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 344/2012 k uplatneniu postupu podľa § 6 zákona o ústavnom súde, v rámci ktorého IV. senát ústavného súdu predložil kľúčové právne názory I., II. a III. senátu ústavného súdu vyslovené v ich doterajších rozhodnutiach o v zásade identických sťažnostiach sťažovateľky na posúdenie plénu ústavného súdu na účel zjednotenia právnych názorov pri rozhodovaní o dosiaľ nerozhodnutých sťažnostiach sťažovateľky.

Plénum ústavného súdu návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov prerokovalo na neverejnom zasadnutí 7. mája 2014 a prijalo toto stanovisko:

«Pri preskúmaní žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 Exekučného poriadku) sa môžu primerane uplatniť ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vzťahujúce sa na dokazovanie. Ak exekučný súd pri preskúmaní žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vychádza aj z iných listín (či iných dôkazov) než tých, ktoré sú výslovne uvedené v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia), a na tomto základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania; ak tak exekučný súd neurobí, zakladá jeho rozhodnutie dôvod na vyslovenie porušenia základného práva oprávneného vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Pre ústavnú konformnosť konania ako celku postačuje, ak je oprávnenému táto možnosť reálne poskytnutá v odvolacom konaní“ (ďalej len „zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu“).»

Keďže podľa § 6 zákona o ústavnom súde je senát v ďalšom konaní viazaný uznesením pléna ústavného súdu o zjednotení odchylných právnych názorov, III. senát ústavného súdu aplikoval právne závery vyslovené v zjednocujúcom stanovisku pléna ústavného súdu aj na vec sťažovateľky posudzovanú v tomto konaní.

S prihliadnutím na skutočnosť, že sťažovateľka napáda postup a rozhodnutie najvyššieho súdu vydané v rámci konania o dovolaní, ústavný súd poukazuje aj na svoju judikatúru, podľa ktorej otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 480/2013).

Najvyšší súd v napadnutom uznesení, ktorým odmietol dovolanie podané sťažovateľkou proti napadnutému uzneseniu krajského súdu ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP, k dovolaciemu dôvodu uplatnenému sťažovateľkou podľa § 237 písm. f) OSP uviedol, že dovolaním je napádané rozhodnutie

vydané v štádiu posudzovania splnenia zákonom ustanovených procesných predpokladov, za splnenia ktorých exekučný súd poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie. V tomto štádiu, v ktorom exekučný súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu, pričom v tomto štádiu sa dokazovanie v zásade nevykonáva, pretože postačuje, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov na vyhovie žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, podľa názoru najvyššieho súdu nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Obsahom čl. 48 ods. 2 ústavy sú dve relatívne samostatné práva (súčasti), a to právo na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v prítomnosti účastníka a právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Formulácia uvedeného odseku naznačuje, že tieto práva nie sú navzájom nevyhnutne previazané – právo na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v prítomnosti účastníka zaručuje uvedené ustanovenie i v takých veciach, kde nedochádza k žiadnemu dokazovaniu, a naopak, právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom má účastník aj tam, kde sa formálne pojednávanie nevykonáva. Preto treba i čl. 48 ods. 2 ústavy vykladať tak, že právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom je nezávislé od práva na konanie (verejného) pojednávania.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje aj na systematickú súvislosť medzi § 44 ods. 2 a § 44 ods. 5 Exekučného poriadku, z ktorej možno vyvodiť, že okrem prípadov výslovne uvedených v odseku 5 nie je konanie o vydanie poverenia súdnemu exekútorovi kontradiktórnym konaním, pričom účasť povinného sa v ňom predpokladá len výnimočne, a to v takých prípadoch, kde mu treba vytvoriť priestor na uplatnenie prípadných námietok [napríklad v podobe návrhu na samostatné (ne)uznanie exekučného titulu]. Navyše, vzhľadom na účel exekúcie je opodstatnené vytvorenie určitého „efektu prekvapenia“ voči povinnému, aby tento nemohol pred doručením upovedomenia zmať uspokojenie priznaného nároku. Nevyhnutným dôsledkom nariadenia pojednávania, na ktoré by bolo

treba povinného predvolať (pozri § 115 ods. 1 OSP), by však bolo, že by sa o exekúciu dozvedel, čo by v konečnom dôsledku mohlo mať za následok zmarenie účelu exekúcie.

Konanie pojednávania si nevyhnutne nevyžaduje ani požiadavka, aby bola vec prerokovaná v „prítomnosti účastníka“. Podľa názoru ústavného súdu je pojem v „prítomnosti účastníka“ potrebné vykladať nie doslovne, ale funkčne, teda aby spôsob a postup konania zaručoval, že účastník bude mať možnosť vnímať postup súdu a podľa toho náležite zamerať svoju procesnú aktivitu. Preto je možné právo na prerokovanie veci v „prítomnosti účastníka“ rešpektovať aj tým, že súd účastníka upovedomí a dá účastníkovi možnosť vyjadriť sa k nej, napríklad aj písomne. Tieto prípady možno zároveň považovať za prípady, v ktorých zákon z takéhoto prerokovania veci vylučuje verejnosť, a to v súlade s poslednou vetou čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. II. ÚS 499/2012).

Vychádzajúc z dosiaľ uvedeného ústavný súd zastáva názor, že nenariadením pojednávania na prerokovanie žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie k porušeniu základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nedošlo.

Sťažovateľka predovšetkým namieta, že v jej veci konajúce všeobecné súdy jej neumožnili vyjadriť sa k vykonávanému dokazovaniu ani mimo nariadenia pojednávania, a neumožnili jej tak uniesť dôkazné bremeno, čo samo osebe postačuje pre záver o porušení jej označených práv.

Ústavný súd v nadväznosti na túto námietku sťažovateľky v prvom rade zdôrazňuje, že je to predovšetkým okresný súd ako súd prvostupňový, ktorý by v zásade mal vykonať všetky skutkové zistenia a príslušné dokazovanie pre náležité rozhodnutie vo veci. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na judikatúru Súdneho dvora (rozsudok Súdneho dvora vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Csipai a spol. C-472/11 z 21. februára 2013), podľa ktorej čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý konštatoval *ex officio* nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí na to, aby mohol vyvodiť dôsledky tohto konštatovania, čakať, či spotrebiteľ informovaný o svojich právach

navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená. Zásada kontradiktórnosti však vo všeobecnosti zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý v rámci preskúmania *ex officio* konštatoval nekalú povahu zmluvnej podmienky, informovať účastníkov konania v spore a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel ustanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy. Súd musí teda dodržiavať zásadu kontradiktórnosti najmä vtedy, ak rozhoduje v spore na základe dôvodu uplatneného bez návrhu (rozsudok z 2. 12. 2009 vo veci C-89/08). Rovnako Súdny dvor už rozhodol, že zásada kontradiktórnosti znamená vo všeobecnosti právo účastníka konania oboznamovať sa s dôkazmi a vyjadreniami predloženými súdu a vyjadrovať sa k nim (rozsudok vo veci Varec zo 14. 2. 2008, C-450/06), ako aj to, že je v rozpore so základnými právnymi zásadami, pokiaľ súdne rozhodnutie vychádza zo skutkových okolností alebo dokumentov, s ktorými sa účastníci konania nemohli zoznámiť a ku ktorým sa tak nemohli vyjadriť (rozsudok z 22. 3. 1961 vo veci Snupat v. Vysoký úrad, 42/59).

Vzhľadom na uvedené, rešpektujúc už citované zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2014 zo 7. mája 2014, v súvislosti so sťažovateľkinou nosnou argumentáciou ústavný súd uzatvára, že aj na vec sťažovateľky možno vzťahovať ustálený právny názor ústavného súdu, podľa ktorého sťažovateľka mala z pohľadu „materiálneho“ možnosť vyjadriť sa k skutkovým zisteniam okresného súdu a z nich vyplývajúcejmu (novému) právnemu posúdeniu veci, ktoré zakladali dôvod na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, čo aj využila v rámci ňou podaného opravného prostriedku (odvolania), a v rozsahu veci primeranom sa s touto jej obranou zaoberal krajský súd v rámci odvolacieho konania (m. m. I. ÚS 675/2013, I. ÚS 14/2014, bod 38, I. ÚS 41/2014).

Pre ústavnú udržateľnosť napadnutého postupu a uznesenia najvyššieho súdu postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku (v posudzovanom prípade v konaní pred odvolacím súdom). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre opakovane uvádza, že „Presadzovanie názoru, že na každom jednom stupni súdnictva musí byť uvedená zásada dodržaná bez výnimky, by podľa názoru ústavného súdu odvolaciemu súdu v zásade prisúdilo len funkciu akéhosi kasačného orgánu bez reálnej možnosti

konvalidovať prípadné procesné nedostatky vlastným postupom“ (napr. I. ÚS 742/2013, II. ÚS 59/2014, III. ÚS 401/2013, IV. ÚS 70/2014).

V súlade s uvedeným ústavný súd opätovne poukazuje na to, že v posudzovanej veci sťažovateľka mala reálnu možnosť oboznámiť sa s dôvodmi zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie už z napadnutého uznesenia okresného súdu, proti ktorému aj podala odvolanie, v ktorom sa k týmto dôvodom vyjadrila. Preto aj keď okresný súd ústavne neakceptovateľným spôsobom pochybil, keď nedal sťažovateľke možnosť vyjadriť sa k listinným dôkazom, jeho preskúmaniu ani k nemu uskutočnenému právnomu posúdeniu, jeho pochybenie nemožno pričítať na ťarchu najvyššieho súdu, keďže tieto procesné nedostatky boli odstránené v rámci odvolacieho konania. Z uvedeného dôvodu nemožno považovať napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ani jeho postup, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého uznesenia, za také, ktoré porušuje sťažovateľkino základné právo vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na citované zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu, ktoré bolo výsledkom konania vedeného pod sp. zn. PLz. ÚS 1/2014 (predmetom ktorého bolo zjednotenie odchylných právnych názorov vyslovených v náleze sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. júla 2013 a okrem iných v rozhodnutiach sp. zn. III. ÚS 433/2013 z 10. septembra 2013, sp. zn. III. ÚS 455/2013 z 26. septembra 2013 a sp. zn. III. ÚS 480/2013 z 2. októbra 2013 a sp. zn. I. ÚS 641/2013 z 30. októbra 2013), ústavný súd nepovažoval za potrebné osobitne sa ďalej zaoberať námietkou sťažovateľky, podľa ktorej jediným a ústavne kompatibilným rozhodnutím ústavného súdu je jeho nález sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. júla 2013.

Sťažovateľka argumentuje tiež uznesením sp. zn. 2 ECdo 248/2013 z 28. novembra 2013, ktorým najvyšší súd v jej identickej veci uznesenie prvostupňového, ako aj druhostupňového súdu zrušil a vec sťažovateľky vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie, súc viazaný právnym názorom vysloveným v už citovanom náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. júla 2013. Sťažovateľka namieta, že v napadnutom konaní postupoval najvyšší súd v rozpore s právnym názorom vyjadreným v uznesení najvyššieho

súdu sp. zn. 2 ECdo 248/2013 z 28. novembra 2013, a preto došlo k „*porušeniu princípu právnej istoty*“. Ústavný súd nerozporuje tvrdenie sťažovateľky o odlišnom právnom názore týkajúcom sa zabezpečenia záruk kontradiktórnosti konania pri preskúmvaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyslovenom v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 2 ECdo 248/2013 z 28. novembra 2013. Predmetom posúdenia tejto sťažnosti je však postup najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho napadnuté uznesenie z hľadiska ich konformnosti so závermi vyjadrenými v zjednocujúcom stanovisku pléna ústavného súdu, ktorými je ústavný súd v súlade s § 6 zákona o ústavnom súde viazaný. Navyše, najvyšší súd vydal uznesenie sp. zn. 2 ECdo 248/2013 28. novembra 2013, teda pred tým, ako plénum ústavného súdu zjednocujúce stanovisko prijalo (7. mája 2014). Najvyšší súd teda za daných okolností musel (a aj postupoval) v súlade s právnymi závermi vyjadrenými v náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 499/2012. Vzhľadom na uvedené je zjavne neopodstatnená aj námietka sťažovateľky týkajúca sa porušenia princípu právnej istoty zo strany najvyššieho súdu.

Sťažovateľka tiež namieta, že k porušeniu jej práv podľa ústavy, listiny a dohovoru došlo aj tým, že najvyšší súd sa v posudzovanej veci nedostatočne zaoberal dôvodnosťou jej dovolacej námietky podľa § 237 písm. f) OSP založenej na tvrdení, že napadnuté uznesenie krajského súdu je nepreskúmateľné (arbitrárne), keďže je nedostatočne odôvodnené. Ústavný súd v tejto súvislosti v zhode so svojou doterajšou judikatúrou (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 161/2012, IV. ÚS 196/2014) opakovane uvádza, že považuje za ústavne udržateľný právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f) OSP, ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP. Ústavný súd nezistil v posudzovanej veci relevantné dôvody na odchýlenie sa od svojej doterajšej judikatúry, a preto dospel k záveru, že aj táto námietka sťažovateľky je zjavne neopodstatnená.

Vo svojej konštantnej judikatúre ústavný súd tiež uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede

na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie najvyššieho súdu uvedené požiadavky na odôvodnenie napĺňa.

Vychádzajúc zo všetkých doteraz uvádzaných skutočností ústavný súd dospel k záveru, že medzi obsahom sťažovateľkou označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o jej porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

4. K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutým postupom a napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým postupom a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Sťažovateľka pojala do sťažnostného petitu, záväzného pre ústavný súd podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde, aj tvrdené porušenie svojho práva „*na zákonné obsadenie súdu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky...*“. V dôvodoch sťažnosti len stručne namieta „*nesprávne obsadenie konajúceho súdu na úrovni prvého stupňa, keď o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora rozhodoval vyšší súdny úradník, a nie zákonný sudca*“.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi...

4.1 Nesprávne obsadenie súdu môže mať za následok odňatie účastníka konania jeho zákonnému sudcovi. Ústavný súd tu však poukazuje na § 237 ods. 1 písm. g) OSP,

podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Ak súd prvého stupňa rozhodne nesprávne obsadený, zaťažuje svoj procesný postup (a v konečnom dôsledku i rozhodnutie) vadou podľa § 221 ods. 1 písm. g) OSP. Ak následne na základe podaného odvolania odvolací súd túto vadu neodstráni, zaťaží svoj postup vadou podľa § 237 ods. 1 písm. g) OSP, ktorá je spôsobilým dôvodom prípustnosti dovolania i samotným dovolacím dôvodom [§ 241 ods. 2 písm. a) OSP].

Námietku nesprávneho obsadenia okresného súdu teda sťažovateľka mohla predniesť aj v dovolaní proti uzneseniu krajského súdu, ak podľa jej názoru ako súd odvolací konkretizovanú vadu postupu okresného súdu nenapravil. Z naratívnej časti odôvodnenia dovolacieho uznesenia najvyššieho súdu však nevyplýva, že by túto námietku sťažovateľka v dovolaní bola predniesla. Fotokópiu dovolania k sťažnosti nepriložila, a tak ústavný súd považuje za preukázané, že nesprávne obsadenie súdu sťažovateľka v dovolaní nenamietla.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Na podklade rekapitulovaných skutkových zistení musel ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutým postupom a uznesením krajského súdu odmietnuť pre neprípustnosť.

4.2 Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi postupom a uznesením najvyššieho súdu, už bolo ustálené, že námietku nesprávneho obsadenia okresného súdu a následného nenapravenia tejto vady krajským súdom sťažovateľka v dovolaní nepredniesla. Najvyšší súd sa v konaní o dovolaní eventuálnym nesprávnym obsadením okresného súdu a postojom krajského súdu k tejto otázke meritórne nezaoberal v dôsledku spôsobu, akým sťažovateľka využila dispozičné

oprávnenie pri koncipovaní svojho dovolania. Preto neexistuje ústavne relevantná príčinná súvislosť medzi postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu o dovolaní a sťažovateľkiným základným právom zaručeným v čl. 48 ods. 1 ústavy. V tejto časti preto sťažnosť bolo potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú už pri jej predbežnom prerokovaní.

5. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým postupom a napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým postupom a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

V súlade s čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj práva vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj z čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu by bolo teda možné uvažovať v zásade len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. II. ÚS 78/05 alebo IV. ÚS 326/07).

Keďže ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením ani postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46

ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol pri predbežnom prerokovaní aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2016